

39958

6740

№

БІБЛІОТЕКА
ПЕРЦЯ

1

ДМИТРО БІЛОУС

ДОБРИМ ЛЮДЯМ НА ЗДОРОВ'Я,
ВОРОГАМ — НА БЕЗГОЛОВ'Я!

1941

ДМИТРО БІЛОУС

ДОБРИМ ЛЮДЯМ
НА ЗДОРОВ'Я,
ВОРОГАМ—НА БЕЗГОЛОВ'Я!

ІЛЮСТРАЦІЇ БЕ-ША

«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

1951

№ 1480855

Звірено 07 р.

ЧОЛОМ—
ТРУДАРЯМ!

БУДЬМО ЗДОРОВІ!

Що не день, що не час, —
Більше радості в нас!
Тож у дні ці казкові
Будьмо здорові!

Робітник при станку,
Нафтовик у Баку,
Наші люди чудові —
Будьте здорові!

Б'єм чолом — трударям;
Мулярам, шахтарям!
Молоді, сивоброві —
Будьте здорові!

Вам, колгоспні творці,
З чиїх рук пшениці,
Буряки йдуть цукрові, —
Будьте здорові!

Молодим і старим,
Що женуть аж у Крим
Наші води дніпрові, —
Будьте здорові!

Всім, хто світить ясні
Комунізму вогні,
Хто, як буря, готові, —
Будьте здорові!

І вождю до Кремля
Вся співає земля
В найяснішій обнови:
Будьмо здорові!

НАМ НАВІКИ В ДРУЖБІ ЖИТИ

Вам слова мого привіту,
Картлі* рідної простори!
Маяком для всього світу
Звідси сяє місто Горі.

У сім'ї многоязыкій
У одній живуть оселі
І Шевченко наш великий,
І великий Руставелі.

Дорогі нам гори й ріки,
Наші води безберегі,
Дорогі для нас навіки
Наш Франко і наш Казбегі.

В нас за звичаєм прадавнім
Свіжі квіти на могилі,
Де під Миргородом славним
Спочива Гурамішвілі!

Дорога для нас так само
Кожна в Грузії стежинка.
Зірка згасла у Сурамі —
Наша Леся Українка...

І під прапором єдиним,
І в єдиному стремлінні!

* Картлі — частина східної Грузії, вживається також на означення всієї Грузії.

Українець із грузином
Зустрічалися в Берліні.

І на бій ходили спільно
З дорогим російським братом,
Тому й дихається вільно
І Казбекові, й Карпатам.

Тож прийміть слова привіту,
Картлі рідної простори!
Маяком для всього світу
Звідси сяє місто Горі.

Нам навіки в дружбі жити,
І дерзати, і творити
Добрим людям на здоров'я,
Ворогам — на безголов'я!

БОЙОВИЙ ДРУГ

У клубі на Дошці пошани
На фото плотар
У фойє.
«Йй-богу, Єгор!
Так і е!.
Так-от яка зустріч неждана!»

Та чув я лиш другого дня
Єгорів сибірський басок.
І ми як найвища рідня
Із ним
Гомоніли з часок!..

Відмінний плотар Єнісею,
А воїн – безстрашний Єгор!
Я згадую
Кожну траншею,
Пригадую кожен бугор.

А знаєш, як ти
Генерала
Привів під штиком
З-за Дніпра?
І рану тобі пов'язала
На полі, в бою, медсестра,

Сердечна дніпрянка, що з нсю
Життя ти навек пов'язав,

Відважний плотар Єнісею..

— Днепра, —

Сам Єгор підказав.

— Ну, славацьки,

Працюється як?

На Дошці пошани ти навіть.

— Да так, — посміхнувся сибіряк, —

Что мог бы и Черчилля сплавить!

ЛИСТ ВИБІЙНИКА ДО ЗЕМЛЯКІВ

Добрідень, хлопці!
Любі мої друзі!
Спасибі
За довір'я, напуття.
Щодня вас згадую
В труді, в напрузі,
А вдячний, друзі, вам
На все життя!

Це ж комсомол мене
Поїхав напоумив —
Горджусь! — Це ж комсомол
Послав сюди!
Пожить в Донбасі
Два-три роки думав,
Але тепер —
Лишаюсь назавжди!

Не описать
Донецьку вам природу,
Ну чисто, як
Е Червоній тій зимі!
«Лисиче над Дінцем,
Де висне дим заводу...»
Ось приїздіть —
Побачите самі.

А скільки друзів бойових
Навколо!
Один мені сказав учора:
— Ну,

Хоч сердься,
Хоч не сердься, брат, Миколо,
А я тебе сьогодні
Обжену!

І що ж,
Виходять друзі зустрічати –
Кінчилась зміна –
Я уже в тіні...
І квіти,
Квіти подають дівчата,
Та тільки вже
Йому, а не мені.

А я не серджусь,
Та чомусь в обличчя
Так якось гаряче,
Незвично так...
Ні, друзі, обжену
Не раз, не двічі, –
Чи, може, я
В роботі не мастак?

І – обігнав.
Вже зміна, мабуть, п'ята,
Як ваш Микола
Задніх не пасе.
Мені ж так хочеться сказати:
«Хлоп'ята,
Та, слово честі,
Це ж іще не все!»

Говорять всі мені:
– Держись, вибійник!
– Держусь! – а серця
Дужчає биття.
Я не поет.
Але я трохи мрійник,
А мрії треба
Втілювать в життя!

ЗУСТРІЧ

Герою Соціалістичної Праці
Євдокії Діхтяр присвячую.

Як приїхав із столиці
В нашу ланку газетяр
Та й питає в молодиці:
— Вибачайте, ви — Діхтяр?

Опустила чомусь вії,
Посміхнулася: — Овва!
Та тепер же Євдокії
На роботі не бува.

В неї — чули, мабуть, — ордени
Та ще й Зірка Золота.
Євдокія дуже горда —
Що тепер їй ланка та!

А дівчата аж очима
Грають, стримуючи сміх.
Газетяр знизав плечима,
Поглядаючи на всіх.

А вона собі вантажить
На машину урожай.
Що ж, дивися, як-то кажуть,
Та робить не заважай!

Беручка — і руки вмілі
Справді варті похвали...
У контору до артілі
Всі увечері зайшли.

І ту саму молодицю
Тут побачив газетяр.
Привіталась, як годиться,
І сказала: — Я — Діхтяр..

— Що ж ви зразу не признались,
Як приїхав я в село? —
Євдокія засміялась:
— Просто ніколи було!..

КОЛІСНИК

В майстерні вже не перший рік
Працює він зразково,
О, дід Михайло — колісник!
Колгоспний, одне слово.

Легкі, дебели ободи,
А спиці — блискавиці!
Таких коліс — район пройди —
Нема. Летять, як птиці!

Наш дід в роботі день при дні —
Та ще ж і як працює!
Підрахувавши трудодні,
Про себе метикус:

«Отак подумать: все у вись
Іде, мов буйна парость.
Героєм праці ще, дивись,
Зроблюсь і я на старість.

Була халупа глиняна
Та свита про запас...
А от колгосп «Калініна»
У люди вивів нас».

Шумить пшениця колосом,
А жито аж гуде,
І раде сонце колесом
По небу вгору йде.

- На вас і вгомону нема, -
Часом парторг сварився,
А дід до нього жартома:
- Та ще й не наробився!..

Тут діло тонше волосу,
Тут душу, брат, вклади.
По стуку, як по голосу,
Своє пізнаєш колесо,
Бо цюка влад завжди...

Дід спиці перемічує.
Ладнає ободи.
Медаль його одсвічує -
За доблесні груди!

Хоч там палій по світові
Пускає дим і чад,
Та колесо, брат, дідове
Не крутиться назад!

КРИТИЧНИЙ
МОМЕНТ...

МАШКАРУ ЗІРВАНО!

Идучи на все в зухвалості,
Щоб стати повелителем,
Цей сноб зробивсь не критиком,
А ментором, хулителем.

Народу зріст радянського
Його бісить, озлоблює,
По краших він письменниках
Нещадно б'є голоблює.

З театром розправляється –
З виставою і п'єсою.
Над ким посмів глумитися –
Франком, Шевченком, Лесею?

Та ж він з душею чорною –
І дивуватись нічому!
Чи є що до душі йому,
Бродязі війсьничому?

А до душі – безбатченки,
Естети та догматики.
Про них – пішла патетика,
Течуть потоки патоки.

Брудна дволикість Януса
Космополіта радує,
В «психологічні простори»
Поринув він тирадою.

На нас же зводить наклепи,
Про нас пускає версії
І так космополітствує
І чинить нам диверсії.

Всього він іноземного
Сьогодні є поклонником,
Щоб завтра неогітлерам
Служить п'ятиколонником.

Чому ж стоїть він з каменем?
Чому він бризка слиною?
У нього, виявляється,
Америка за спиною.

Але ми наскрізь бачимо
Його отруйну начинку.
Ні, ні! Не вийде все-таки,
Безпачпортний безбатченку!

І НА ЗАХОДИ Є ЗАХОДИ...

На столах паперів стоси,
За вікном акація
Все шепоче: хто се, хто се
День і ніч за працею?

Відчиняйте швидше двері
Цій весняній повені.
А чи ви там до паперів
Назавжди приковані?

Та в райкомі комсомолу
З досвіта й до заходу
Не відтягнеш і за полу —
Намічає заходи

Секретар... Встає в тім разі,
Коли всі намічено,
І по пунктах на бумазі
Всі їх перелічено.

Щоб на заходи на оні
Все життя спрямовувать,
І щоб молодь у районі
Лиш по них виховувать.

Прагне юнь завжди нового:
Матч, поїзд призначено...
— Ні, по заходах такого
В нас не передбачено...

Тиждень книги. Взяти участь
Треба комсомолові.
Слід тут виявить рішучість, —
Секретар за голосу:

— В нас ця справа не готова —
От би знати загодя!
Та про це нема ні слова
В жоднім нашім заході!

Що в нас робиться в районі? —
(Чуха ранню лисину) —
Ігри он на стадіоні
Інші, ніж записано...

Тут заходить чорноброва
Дівчина в жакетику.
Про любов веде розмову,
Про мораль, про етику.

— Ви пробачте, — він їй чемно, —
Та з любов'ю вашою
Ви прийшли сюди даремно,
Це ви там... з мамашою...

Ще й додав, щоб нагадати,
Що вона з непроханих:
— Може заходи складати
Нам ще й для закоханих?..

А десь так через півроку
Знов приймали заходи.
Від минулого уроку
Всі в великій злагоді...

Прибуло й дівча зарані
На бюро поширене.
І питання про кохання
Тут візьми та й вириши.

Всі тут стали виступати –
Сто вимог і закидів:
– Слід секретаря нам зняти, –
Ось найперший з заходів!

...Якщо став хто, добрі люди,
На цей шлях ризикований,
То звільніть, нехай не буде
Заходами скований.

ПОМІЖ СТРИХ І ЛОПУХІВ...

1

Іде з Києва на хутір
Стародум Іван Чебрець:
«Чи ділівський гомін-гутір
Ще не сходить нанівець?»

Як той хутір відшукати?
Чи забув уже? Ганьба!
Де ж оті похилі хати?
Де над озером верба?

Ще прапрадіда онучі
Прапрабаба прала тут.
Де ж ти, вербо, де плакуча,
Із дуплом, що як хомут?

Руки-гілля аж до неба...
Боронь боже, всохла ти?
Щоб співать мені про тебе,
Слід тебе уберегти.

2

Звідки це село велике?
Де поділи хуторян?

І, зустрівши чоловіка,
Вже не витримав Іван:

— Тут же хутір красувався,
А тепер — як не було...
Той чимало здивувався:
— А тепер цвіте село!

— Зникло все, що я омріяв?!
Де ж тут думам знайдеш лет?
Одвезіть мене у Київ.
Одвезіть, бо я поет!

— То колгосп вам дасть машину!
— Ні, впряжіть мені воли,
Щоб пожив я хоч хвилину,
Як прапрадіди жили.

3

А тепер на цілі роки
Він порине в кабінет,
І від стріхи ані кроку
Не відступиться поет.

Все він пише без упину,
Має й книжку не одну:
Перша збірка — «Про калину»,
А друга — «Про бузину».

Охопили творчі муки, —
Про стару вербу думки...
І, блокнот узявши в руки,
Він вимучує рядки:

«Сива, сива, як бабуся,
Вік верба ця не помре.
Стан над озером зігнувся,
Ніби щось вона пере...»

Ось і вичерпана тема:
Є про сурми, про торби,
І не вірш — уже поема
Виростає із верби.

4

Не в одному із журналів
В номери тонкі й товсті
Забивали, як ухналі,
Вірші, прозу і статті.

Твір скінчив, — а за годину
Вже й журнал його прийняв.
«Я — щасливая Христина» —
Так Чебрець свій твір назвав.

«Очевидно, щось-то важить
Цей вербовий мій сюжет!
Бо, принаймні, вже не скажуть,
Що я липовий поет».

5

На одній з столичних вулиць
Земляка зустрів Чебрець.
І оцей з села прибулець
Розгнівив його вкінцець;

- Ваші вірші – урочисті,
Та верба давно згнила!
Ваша ж Христя у намисті
Вже комбайна повела.

- Хто ж кінець вербі подівав?
- А що, пень приберегти?
Має гам «Дашава-Київ»
Газопровід пролягти.

Бо сміються з того люди,
Хто віджило і старе
У прикрашеній полуді
Для нових часів бере.

І коли поет воліє
Проїжджати на волах,
То читач наш червоніє
За кривий поетів шлях.

І коли поет шукає
Шлях між стріх і лопухів,
Він тоді не помічає
У житті нових шляхів.

КРИТИЧНИЙ МОМЕНТ...

Уже як завведено —
В роботі своїй
Завжди посередині
Онисим Бугрій.

Він, правда, не з нитиків,
Одне загриза:
Не чути від критиків
Ні «проти», ні «за».

Хоч безліч він виставив
Пейзажів своїх,
Ніхто ще не виступив
Із оглядом їх.

«Чи вдача в них заяча?
Мовчать, як на зло» —
В Онисима Савича
На думці було.

Аж ось появилсь-таки
І огляд один:
«Нотатки про виставку
Останніх картин».

А в нім зауважено:
«На виставці тій
Нудними пейзажами
Дивує Бугрій...»

І далі: «Не віримо
В його почуття,
Бо фарбами сірими
Малює життя»...

– Та що це? – З Онисимом
Щось сталося страшно:
– Ні, ні! Це немислимо –
Вбивають мене!

Гадають, занидію? –
Лютує без меж.
Біжить у президію,
А там йому – те ж.

– Ні, я не безпомічний!
Я ще в комітет,
Все Марку Петровичу
Скажу тет-а-тет!

До Марка: – Хоч ти таки
Мене захисти...
А той: – Та ж від критики
Покращаєш ти.

– Ні, краще світ за очі,
Громлять мене вщент!

В Онисима Савича –
Критичний момент...

ЗНАЙОМИЙ

Уміє він підтримати розмову,
А дома навіть гострий на язик.
Як треба, може втнути і промову, —
Одна біда — критикувати не звик.

Позаочі він критикує й «громить»,
Позаочі буває дуже злим.
(Я міг би з ним вас навіть познайомить,
Але боюсь, що ви знайомі з ним).

Він любить еластичні повороти,
Вам співчуває, аж в очах сльоза.
Хто чув хоч раз, щоб він сказав десь проти
Чи виступив категорично за?

Про віщо б з ним не стали розмовляти,
Він ледь не каже: я тебе молю,
Не здумай ти мене критикувати,
А я тебе повік не зачеплю.

Ласкавих слів він знає всі відміянки,
Бо серце в нього, наче віск — м'яке...
Коли ж його притисли раз до стінки,
То я почув буквально ось таке:

— Свого колегу, ніде правди діти,
Якщо така надходить течія, —
Критикувати слід, але скажіте,
Чом це робити мушу саме я?

Людині завжди треба співчувати.
А що коли у мене буде зрив?
Нащо мені його критикувати?
Що він мені поганого зробив?

Тут я скипів, обурений до краю.
Тікав би він — я біг би навздогін.
Хотів кричати: я вам хребта зламаю,
Але згадав, що безхребетний він.

1480855

А К Т О М С Т В Е Р Д Ж Е Н О ...

— Гнат Лукич, заходьте! — чемно
Голова гук. —
А чи, може, я даремно
Смажив гусака,

Ще й трьох качок — бо путяще
Живемо тепер,
Хоч своїм колгоспом я ще
І не мільйонер... —

І все він до господи
(Радий неборак!).
На столі не пиво-води,
А міцний коньяк.

• Голова з графіна поспіль
Лив гостям та й лив.
Попливали качки колгоспні
І гусак поплив.

— Гнат Лукич, як в нашій домі
Гусачок засмажений?..
Ви ж шепніть за нас в райкомі,
Як уповноважений.

А щоб діло повернути
Щодо гусака,
То достатньо лиш кивнути
На рахівника.

В нього там рахунки скорі:
Гибель птиць, як факт,
Вже на завтра у конторі
Узаконив акт:

«Серпня 5-го, трьох качок
Лис узяв, хижак;
І сього ж числа в водоймі
Утопивсь гусак».

РОЗГНІВАНИЙ ПРОЗАІК

Із тисячами лайок,
Збиваючись із ніг,
Розгніваний прозаїк
В редакцію прибіг.

— Редактора — і годі!..
(Він змалку з ним на «ти»,
Тож кращого в природі
Контакту не знайти).

І тисне вже долоню
Редактору: — Моя
Десь тут новелка, Льоню.
— Так, так... дивився я...

— То приклади вже руку —
І хай собі живе.
Давай її до друку,
А я щось дам нове...

— Але ж збагни, Іване, —
Промовив Леонід, —
Що річ таку погану
Й нести було б не слід!

— Я бачу, Леоніде,
Почав ти вже черствіть...
Що не кажи, а ніде
Гіркої правди діть.

Хай твір мій не блискучий, —
Так давня ж дружба є,
Не будь такий колючий,
Вмісти, бо це ж моє...

— Нести в літературу
Холодний плід потуг?
Ех, ти... даєш халтуру,
А ще говориш — друг!

КРИТИК-ШТАМПУВАЛЬНИК

Є критики – емпірики,
Що штамп вживають широко:
Кому ярлик сатирика,
Кому – поета-лірика.
Всім смертним – смертні вироки,
А метрам – панегірики.

ВОРОГАМ —
НА БЕЗГОЛОВ'Я!

УРВАЛОСЬ!

Містер Трутень у пенсне,
В кріслі сидячи м'якому,
Дунав: от зіб'ю оскому,
Як війною повійне!

Верещав до сказу він:
— Бомбу атомну я маю!..
Кого хочу, то й лякаю
Чорним привидом руїн.

Бійсь, як Гітлера, мене
Всяк, хто є на білім світі, —
Так горлав на Уолл-стріті
Містер Трутень у пенсне...

Та інакше все пішло:
Раптом він віддався тузі,
Бо в Радянському Союзі
Щось рвонуло, загуло...

Містер Трутень у пенсне,
Чом лице твоє пісне?

Чом не милий Білий дім?
В інших теж — він ледве всидів —
Бомби є (ще й різних видів!),
Атомний лунає грім?!

Містер Трутень у пенсне
Стрепенувсь осіннім листом:
Він не є монополістом.
Він — не він... Кого ж кусне?

Розлетілась в пух і в прах,
Провалилась затія.
Атомна дипломатія
Потерпіла
Крах!..

ДЕКОМУ НА ЗГАДКУ

(З приводу закриття трофейної виставки у Москві)

Йшли в атаки любові
На Москву фашистівці!..
Ось їх танки
 і в Москві —
На... трофейній виставці.

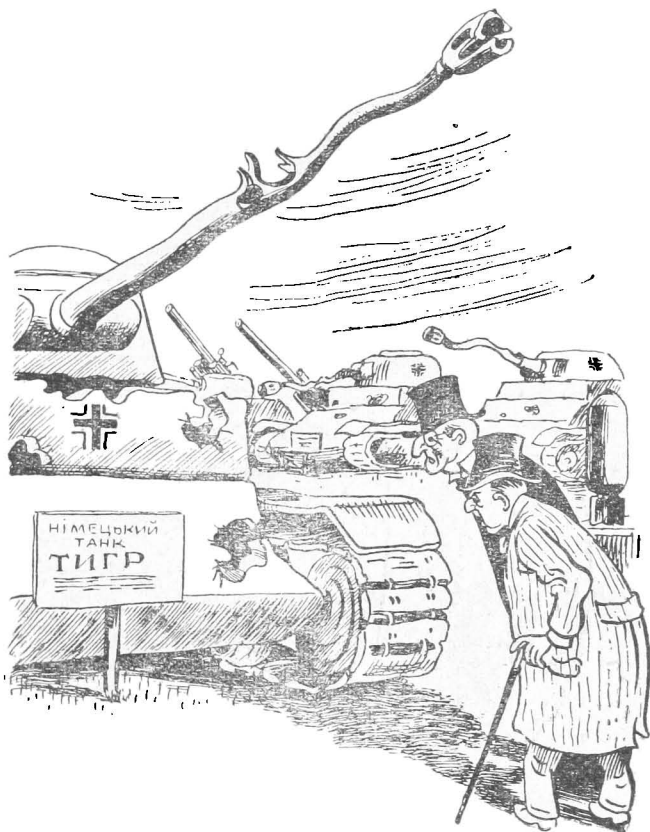
Де,
 коли підбив
 і хто —
Все тут з етикетками.
Ось і мото,
 і авто,
Танки із танкетками.

Те, що зроблено було
Герінгами, круппами,
Паліям війни
 на зло
Обернулось трупами.

І потвору не одну,
У свій час
 розчавлену,
Як утильсьировину
Нині переплавлено.

Мріють
... про криваві дні
Містери зі стеками.
Що ж лишилось
 від броні —
Слід згадати декому!

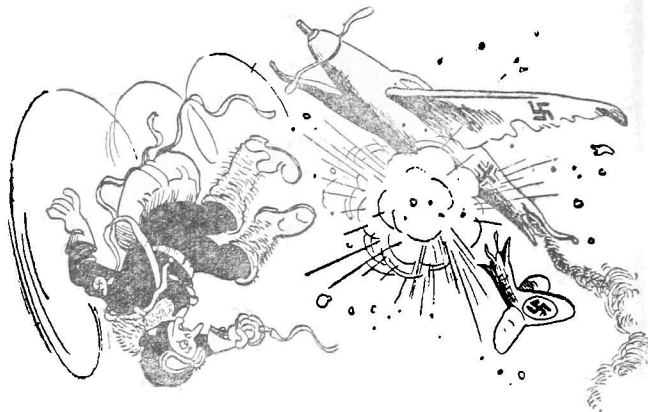
Хай там Черчілль
в дзвони б'є...
Та один тут висновок:
Місце в нас
було і є
Для трофейних виставок!

«МЕССЕРШМІТТ»

Кружляє в небі «Мессершмітт».
На нім — фашистський льотчик Шмідт.
Зенітки тут як кашлянуть —
Фашист круть-верть.
Фашист верть-круть...
Летить донизу «Мессершмітт» —
В один бік — мессер,
В другий — Шмідт.

1943 р.

ЩИРА ВІДПОВІДЬ

Поліцай гука в вагоні:
— Гей, провіднику,
А чи є тут партизани
В тім чагарнику?

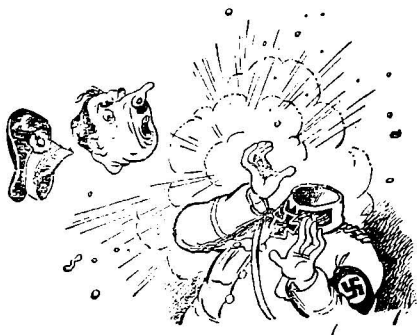
Провідник: — Та хто їх знає?
Бачите ж — пітьма. —
І, зіпхнувши поліцаю,
Вслід сказав: — Нема!

1943 р.

РОЗВ'ЯЗАНА СУПЕРЕЧКА

«На цілу голову арійська раса вища», —
В барона Дрейсінга завжди був цей мотив...
Та партизан тимчасом — трах з горища —
Якраз на голову арійця вкоротив!

1943 р.

МАНІЯ ВЕЛИЧНОСТІ

У зухвалості скажений
Блазень зна своє:
Гітлеру здалось, що геній
Саме він і є.

Він рівня Наполеону,
З левом він рівня.
А розвіяли запону, —
Справжнє кошеля.

Перейшла ця чорна пошесть
І за океан.
Там шукає з левом схожість
Деяк інший пан.

Хоче землю проковтнути
Трумен-маніяк.
Що ж із того може бути —
Те вже знає всяк.

ЗАМІШАННЯ В БІЛИМ ДОМІ

Як відомо нам тепер,
дядя Сам ледь-ледь не вмер.
Чи причина в перевтомі
(вчора ще давав подачки!),
чи дійшов у Білім домі
він до білої гарячки?
В нього пам'ять одбирає,
навіть мова надто кволала.
В нього часом – все ж буває! –
чи не те, що в Форрестола?!

Що тоді йому робити
в тому горі претяжкім?
Доведеться замінити
Білий дім на жовтий дім!
«Що це – дійсність, а чи сон» –
Думав містер Ачесон.
Він старався якомога,
вдарив телефонограму,
щоб негайно допомога
йшла на поміч дяді Саму.
Засигналіть десь автобус –
Ачесон і вибігає;
дядя ж Сам хапає глобус
і його у пельку бгає,
щоб загарбать, щоб із'їсти,
то на стінку хоче лізти,
вже й поліз в тупім азарті,
та, побачивши на карті
Цитадель – СРСР,
з переляку він завмер.
Відійшов. Як дасть команду:
– Скасувати пропаганду!!! –

Так метався, доки впрів.
Стишивсь.

Кличуть лікарів.
В лікарів є сто завбачень,
сто симптомів і тлумачень.
Перший кáže: це від спаду
фунта стерлінгів і франка;
той шепоче (чи ж до ладу?),
що налевне грип-іспанка.
І задумались вони:
а можливо лихоманка
від холодної війни?
Психолікар тут почав:
— Я за хворим примічав —
прямо вам скажу, колеги —
стались приступи в сердеги,
як в Росії вибух атом,
аж гикнулось нашим штатам!
Це не вплинуть не могло —
бідолаху потрясло... —
Дядя Сам в цю саму мить
раптом сам як закричить:
— Ми ж невтомні миротворці!
Всіх повішаєм на шворці,
хто перечить буде нам,
доларовим королям!
Плюй на Сіті,
на весь світ!
Є ж на світі
Уолл-стріт! —
Психолікар озирнувся,
до колеги знов звернувся:
— Може це ідея-фікс
від провалу «плану Ікс»?.. —
Всі на світі догадались:
містер Ікс — це містер Даллес!
Всім відомо те, що він
шле шпиків до всіх країн,
тих шпиків, що суд народу
вивів їх на чисту воду;
тих шпиків, що на догоду
паляям війни старались;

замався містер Даллес,
як кінці сховати в воду?!
Чи не ці вели причини
дядю Сама до кончини?
А причини ці глибокі,
І ні пакти, ані блоки
не врятують пал'їв,
бо на них — народний гнів!
Лікарі, засівши в залі,
міркувати стали далі;
розбира шалена лють,
вже своїй не раді неньці:
— Епідемія, мабуть,
міжзональних конференцій.
Бо у Лондоні, в Стамбулі —
і в Парижі, — скрізь прибулі
з Уолл-стріту... Хочуть згоди:
підкорись, моляв, диктату, —
тільки ж думають народи:
нате, тату,
чорта в хату!
Та зненацька напролом
рветься хтось тут на прийом.
А слуга:
— Я вас не знаю.
— Як не знаєш? Я з Китаю.
— А чи ж Саму до душі?
— Як же — я від Чан Кай-ші! —
Тут слуга:
— Ну, що ж, питаю,
як там він щодо Китаю, —
І до дяді він біжить.
Той, почувши, аж сичить.
За живіт вхопився: пробі!
(вбік летить його пецне).
Чан Кай-ші при цій хворобі
діє так, як проносне.
Доля зовсім незавидна,
дядю Сама ще щось муля.
Ще ж Німеччина є Східна,
а для нього це — підюля!

І з думок не йде й Китай;
дядю Сама взяв відчай.
І з'являються примари,
що спіткали їх удари,
бо запродали свій край.
Де не взявсь король Міхай...
Цар болгарський... —

наче хмари
вінценосних підлих зграй,
що їх бито, перебито,
і спасти їх не вдалось.
Дядя Сам здригнувсь: ось-ось
між примар прибуде Тіто...
ТЬфу! Ну що за веремія?
Де рятунок? Де надія?
Є ще в Римі Ватікан!
Папа в нім — політикан!..
Міг раніше він повчати
і від церкви відлучати;
тільки нині папа Пій
іншим ділом зайнятий:
дядя Сам «обмежив» папі
всі обов'язки прями
і від папи чесні люди
відлучаються самі.
Ходить тигром у сутані
папа Пій у папських стані.
Він тепер таки не в моді.
Звідки ж виросла стіна?
Почувають у приході,
що в сутані сатана!
Як же папі в Римі бути,
як на папу всі плюють?!
Кепські справи тут і там,
аж запінивсь дядя Сам...
А тим часом лікарі
засідають до зорі.
Щоб не міг забить він баки,
в дяді Сама і в собаки
на аналіз кров беруть
(ну, здається, вірна путь!).

Перевірили ту кров –
виникає сумнів знов.
Не повірили очам:
бо аналізи детальні
показали: пси нормальні,
а сказився... дядя Сам!
І коли дїждали ранку,
здогадались наостанку,
аж по них пробїг мороз!
– В нього атомний психоз!
Все викрикує він гасла:
– Нам гармати замість масла!
Що нам Ялти і Потсдами?!
Всесвіт – це Америка! –
Всі збагнули:
в дядї Сама –
Манія гітлерика!..

«АМЕРИКАНСЬКИЙ РАЙ»

Засуджений в штаті Індіана на довічне ув'язнення Уолтер Сьюард добився помилування. Однак, спізнавши нестерпність американського способу життя, зажадав повернутися назад до тюрми.

(З газет).

Містер Трумен твердить всюди:
— Не впадайте у відчай.
В наших Штатах, добрі люди,
Не жигтя, а прямо рай!..

«О, Америко кохана,
Ще, здається, жити варт...»
Так у штаті Індіана
У тюрмі гадав Сьюард.

Настраждавшись до болю,
Натерпівшись у край,
Ледве випросивсь на волю
Він у труменівський рай.

Тільки що це? — Безробіття
І страшне зростання цін.
Тут же пекло! Лихоліття!
О, куди потрапив він?!

Шпигунів кружляють зграї!
Стало душно тут йому —
Він аж скрикнув у відчай:
«Заберіть назад, в тюрму!».

І у штаті Індіана
Вигляда він знов з-за ґрат:
«О, Америко кохана,
Тут миліша ти стократ!»

ПАРАЛЕЛЬ НЕПОВНА

Ще і здавна дяді Саму
(І немає в тім чудес!)
Служить папа Пій так само,
Як хазяїнові пес.
А спустити пса із цепу –
Люди матимуть халепу!
Злий, як пес, і папа Пій,
Ватиканський заводій.
Треба десь накласти лапу –
Уолл-стріт пускає папу...
Папа й пес – рівняти їх,
Як ми бачимо, не гріх.
Але дещо, безумовно,
Й відрізняє їх ґрунтовно:
Пес не гавкає облесно
І хвостом виляє чесно.
Папа ж Пій виля хвостом,
Прикриваючись... хрестом!

КАРДИНАЛ СПЕЛЛМАН І ПРИСНІ

Всевишній ні знобить, ні гріє,
А гроші платить дядя Сам.
Тому-то кардинал воліє
Молитися земним богам.

Різниці, врешті, ні для кого
Нема — це знає кардинал —
Скажімо, чортові чи богу
Продасть він душу за метал.

І служить цей служитель культу
Вже Уолл-стрітові здавен
І вже новітню катапульту
На людство в хід пустить ладен.

Чи буде він в небеснім раї, —
А тут вбивай і вішай люд.
Послужиш труменівській зграї —
Є долар — що той божий суд?

Та хай затамлять всі іуди,
А в тім числі і кардинал:
Не божий суд судить їх буде,
А міжнародний трибунал!

ТРЮГВЕ ЛІ

Наче битий пес Рябко,
Перед Труменом і К°
Все згинався Трюгве Лі
Аж у три погібелі.
І в ООН за те — о'кей! —
Знов він секретар-лакей!

ФАШИСТСЬКИЙ ЗМІЙ

На судовому процесі Райна один з підсудних заявив, що йому «часто було важко визначити, де кінчається американська розвідка і де починається розвідка Югославії».

(З газет).

З уоллстрітської арени
Шпигуна пустили в світ.
Діє він, фашист шалений,
Як диктує Уолл-стріт.

Меж у підлості немає,
Він звивається, як гад.
Вашінгтон його наймає,
Справу має з ним Белград.

Так що цей шпигун заправський
Розрізнути вже не міг,
Чи то шпиг він югославський,
Чи Америки він шпиг.

Спробуй визначить у змія
(А ще злішим є фашист!),
Де кінчилась в нього шия,
Де почався в нього хвіст!

МІСТЕР ЕТТЛІ

Мчить щодуху в Вашингтон
Містер Етлі на поклон.
Лоб його — хоч і не пробуй —
Містер Етлі — твердолобий!
Та гадають підстави є —
На поклонах лоб поб'є!

СВОБОДА... ПАЛІЯМ ВІЙНИ

В Нью-Йорку, далеко в океані,
стоїть статуя свободи.

(З географічного довідника).

Товчуть, немов у ступі воду:
Мовляв, свобода є в народі!
Лишили ж... статую одну:
Новим фашистам на догоду
З усіх свобод одну свободу —
Тим, хто розпалює війну!

ДАЛЛЕС-КАТ —
УОЛЛ-СТРІТУ АДВОКАТ

Лазить він по темних норах,
Шпик, святоша і ханжа.
Де він пройде — кров і порох:
Він не ходить без ножа.
Скрізь грабує де прийдеться,
Кат — бандитів адвокат.
Кому хоче продається
І дається напрокат!

БУТИ МИРУ

Звироднілі чорні трумени
Та отруйні черчіллі
Хочуть здійснити задумане —
В хід пустити орди злі,
А трудар з Донбасу, з Умані
Хоче миру на землі.

Це його (щоб їм нажитися!)
Відривать від праці знов?
Ні, йому — нема що критися —
Труд ввійшов у плоть і в кров,
І для того, щоб трудитися,
Він світи в боях пройшов!

Воював на Шпрее, Одері,
Звідав болі і жалі.
Хай там атомні володарі
І гарматні королі
Скаженіють в корчах, в одурі, —
Бути миру на землі!

З М І С Т

ЧОЛОМ — ТРУДАРЯМ!

Будьмо здорові	5
Нам навки в дружбі жити	6
Войовий друг	8
Лист вибійника до земляків	10
Зустріч	13
Колісник	15

КРИТИЧНИЙ МОМЕНТ...

Машкару зірвано!	19
І на заходи є заходи...	21
Поміж стріх і допухів...	24
Критичний момент...	29
Знайомий	32
Актом стверджено...	34
Розгніваний прозаїк	36
Критик-штампувальник	38

ВОРОГАМ — НА БЕЗГОЛОВ'Я!

Урвалося!	41
Декому на згадку	42
«Мессершмітт»	44
Щира відповідь	45
Розв'язана суперечка	46
Манія величності	47
Замішання в Білім домі	48
«Американський рай»	5-1
Паралель неповна	55
Кардинал Спеллман і присні	56
Трюгве Лі	57
Фашистський змії	58
Містер Еттіл	59
Свобода... паліям війни	60
Даллес-кат — Уолл-стріту адвокат	61
Бути миру!	62

Редактор Ф. М а к і в ч у к
Техредактор В. Д о в г а л е н к о
Коректор Й. Г а л е н к о

★

БФ 04326. Зам. 3438. Здано до набору
22 IX.1951 р. Підписано до друку 10.XI.1951 р.
Тираж 100,000 Формат паперу 70 X 105.
2 друк. аркуші.
Ціна 1 крб.

★

Друкарня видавництва ЦК КП(б)У
«РАДЛІСЬКА УКРАЇНА»,
Київ, Прозорівська, 59.

$\frac{77}{6}$

Ціна 1 крб.

64 330

AD1923444

857-34

(2)

РЛ
№ 5445

289

каб. с. ф.

18

106-07